

" Det Levende Maleri " af Jan Lyngdorf.

Goddag, jeg hedder Jan Lyngdorf.
Jeg vil nu prøve, at tage dig med, ind i den fortryllende verden, jeg kalder:

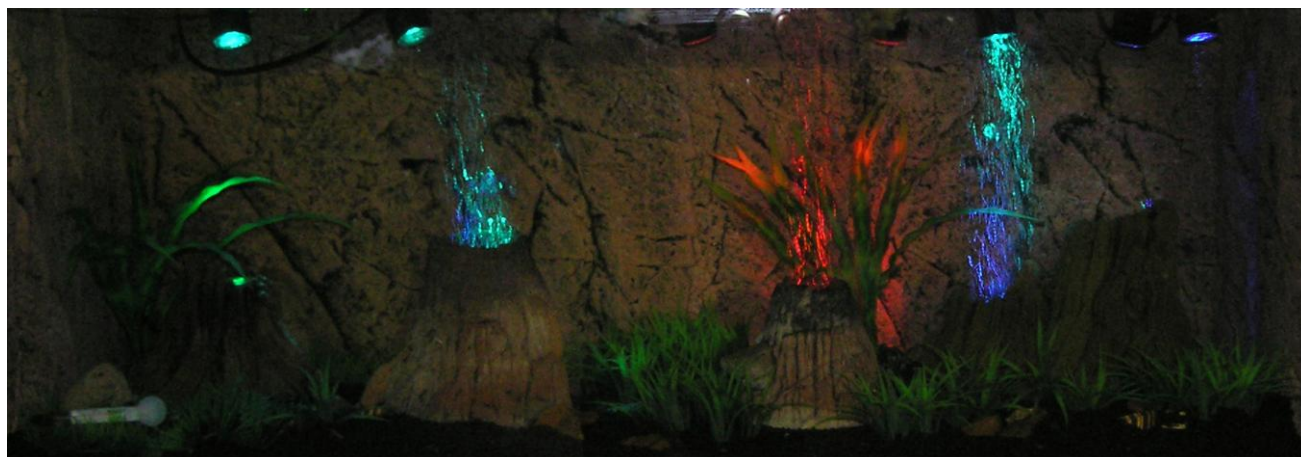
" Det levende maleri " !

*Et akvarium er en vandets troldomsverden.
Det er en stille og smuk natur.
Farvestrålende fisk, stedsegrønne planter
og skinnende lys inden for dine egne fire vægge.*

Når vi taler om et akvarium, taler vi om en helhed, dvs. - bord, akvarium og lampe.
Det kan i dag købes i en harmonisk udførelse, der som et møbel, falder naturligt ind i stuenes omgivelser.
MEN - jo større akvariet er, desto mere, bør man også være opmærksom på; - gulvets beskaffenhed - kan gulvet bære vægten? - Regn med, at 1 liter akvarievolumen = 1,5 kg. akvarievægt.
Akvariet sættes i vatter vha. af et vaterpas og bordets stilleskruer. Når dette er gjort, anbringes en 15 mm. krydsfinersplade i bordets fulde længde og bredde og her ovenpå anbringes så en 10 mm. Styropor (Flamingo-plade) på finerpladen i bordets fulde længde og bredde. Oven på denne, sættes akvariet så. Pladerne vil nu udligne de glasspændinger, der måtte opstå, grundet bl.a. de såkaldte "flydende gulve".
Når så akvariet er placeret, anbringes evt. bundfilteret. Lav det selv, da de fleste købte bundfilter har for lille vandvolumen under sig, med det resultat at det hurtigt slammer til, når bakterierne går i arbejde. Herefter anbringes dekorationsrødderne. Brug dem som terrasseholdere.
Fyld herefter grus i akvariet. Lad være med at bruge det akvariegrus, der består af knust granit i jeres akvarie. - Nej, brug noget der er afrundet, helst kvarts i en kornstørrelse på 1-3 mm., da fiskene her har en mulighed for at kunne få rensat deres gæller.
Kvartsen har også den fordel, at den ikke behøver at blive skyllet.
Byg nu bundlaget højt op imod bagruden, da det vil give en behagelig dybdevirkning.
Forbrug af bundlag, regn med ca. 20% af akvariets volumen.
Start med ca. 3 cm. ved forruden og ca. en tredjedel op ad bagruden.

Akvariet, som man før man er nået så langt, har afprøvet for at se om det er tæt, fyldes nu med vand.
Når dette er sket, vil det nok være en god ide, alt efter hvor i landet man bor, at komme noget vandforbedringsmiddel i.

Dette vil så binde tungmetallerne og evt. give bundlaget en god start.
Herefter, afprøves det elektriske udstyr. Det være sig pumpe og lys. Det bør være et armatur, med plads til mindst 2 stk. lysstofrør, af hensyn til planterne, men det kommer vi nærmere ind på senere.
Som sagt, afprøv alt det tekniske, bliv du's med det, for det er for sent, når først fisk og planter er sat i akvariet. Lad nu det hele stå og falde til ro i en uges tid.
Den tid kan bruges til at læse om hvilke planter, der kan sættes i netop dit akvarie.

Et nystartet akvarium behøver ikke at være kedeligt at se på.

Men sådan her kan et planteakvarium jo også se ud, og det er da heller ikke så slemt at se på.

Planterne; - Planterne er nok det smukkeste i et sundt akvarie. Med deres mange flotte bladformer og farver, er det her muligt at opbygge, den utrolige undervandsverden, som jeg kalder:

" Det levende maleri " !

Akvariet bør opbygges således, at det læses, fra venstre mod højre, ligesom et rigtigt maleri, med udgang i " Det gyldne snit " hvorved, man får den dejlige oplevelse af, at se ind i en fantastisk undervandstroldomsverden.

Planterne tager sig bedst ud, når de står i grupper. Lange planter i siderne og ved bagruden. Større trærodder, der forsvinder op imod højre øverste bageste hjørne. - Mindre lave planter i forgrunden, for igen at give dybde. Brug dine kunstneriske evner. Dernæst akvarieplantegødning og helst depotgødning, (gødningstabletter) da de fleste, af vores akvarieplanter, optager deres næring igennem rødderne. Den flydende plantegødning, kan give algerne gode vækstbetingelser og det er der jo ingen grund til.

LYSET: - Vi kan **ikke** have for **meget lys** over vores akvarie, men vi kan have for **længe lys** over det. Her vil det være en god ide at kombinere lyset med et koldt hvidt-, og et varm hvidt lysstofrør. Varmhvidt røret vil give planterne grokraft og mens koldhvidt røret vil give planternes fotosyntese masser af energi.

Derfor mindst 2 rør i akvarielampen.

De fleste akvarieplanter kommer oprindeligt fra troperne, hvor der er 12 timers solskin, med 1 times op og 1 times nedgang, altså 10 timers konstant sollys pr. dag. Gør det samme over dit akvarie, benyt et tænd / sluk ur, da akvarieplanterne er vane væsner.

Har du tålmodighed, ja det har du naturligvis! ?

- Så lad nu dit akvarie køre i 3-4 uger. Således, at planterne kommer i god groning.

Nu kan du jo købe dit andet akvarie, ja, du læste rigtigt. For på dette tidspunkt, vil det være en god ide at købe dit karantæneakvarium.

Det kan være et lille akvarie på en 30-50 liter med et lille varmelegeme, samt et lille indvendigt motor-filter. Varmelegeme og filter lægges ned i akvariet, for det bør kun fyldes halvt op med vand. Bundlaget bør være fint sand. Når fiskene er sat deri, fodres de lidt, men tit.

HUSK ! - 50% vandskifte hver anden dag.

Hvorfor nu det? Jo, for de fleste af vores akvariefisk har sygdomme i sig, vi skal bare sørge for, at disse ikke bryder ud. Lad dine nyindkøbte fisk gå i dit karantæneakvarium i mindst 3 uger.

- Så, er der efter 3 uger intet at bemærke, kan fiskene forsigtigt, sættes over i det store akvarie. Skulle der derimod være opdaget sygdomstegn, så tages der de forholdsregler, der er nødvendige.

Hvad skal man passe på, når man køber fisk?

Det **skal** være sunde fisk: - *De skal være aktive, have fyldig bug, klare øjne, hele finner.*

Er disse fire ting i orden, så ok.

Hvis ikke, så lad være med at købe dem, lad fiskene blive i butikken.

VAND LAGENE !

De forskellige vandlag, bør fyldes. Her taler vi om: Øvre vandlag, mellemste vandlag og det nedre vandlag. Disse vandlag bør fyldes, af forskellige fiskestimer, der klæder hinanden.

Der er et meget stort udvalg!

HUSK! - Spørg og læs, før du begynder at blande bolcherne. For nogle fisk er meget fascinerende som små, men kan snildt række til en middag for 2, når de er udvoksede.

Jeg vil nu kort gennemgå 5 vidt forskellige fiskearter, som jeg igennem tiderne har haft megen glæde af.

DEN HVIDE SKYBJERG.

Er en fantastisk flot, robust fisk. Den kommer oprindelig fra "De hvide skyers bjerge", i Kina. Fisken er nougatbrun med selvlysende lyserød sidelinie, kraftig rød farvet hale- og rygfinne. Bug- og halefinne desuden med fosforgule finnespidser. Fisken udmærker sig ved, at har man en stime på 10-20 stk. så vil de svømme i de øvre vandlag. Man er heldig, hvis man ikke efter få måneder, hvor fiskene er blevet fodret godt, har unger i alle størrelser, selv i et mindre akvarie. En meget lidt krævende fisk, der giver megen stor glæde.

KILEPLET RASBORA.

Fra Sydøstasien, kommer denne dejlige fisk, der med sin sølvglinsende forkrop, der går over i det lyse-røde, for så, at slutte i den store sorte trekantede kileplet på bagkroppen, der har givet fisken sit navn.

Denne fisk udmærker sig ved, at befinde sig bedst i de mellemste vandlag.

At se en sådan stime på 10-20 fisk, hvor hannerne rigtig står og spiller op til hinanden, nu med kraftig røde hale- og rygfinner, for at imponer de jomfruelige hunner. Det er bare et flot skue.

Meget fredelige, smukke og rolige fisk.

RØD NEON.

Skal vi placerer en stime fisk, i de nedre vandlag, må det blive de fleste akvarieholderes, svømmende juveler: Den røde Neon.

Den kommer oprindelig fra Sydamerikas junglfloder. De meget flotte fluorescerede blågrønne farver i hele kroppens længde, og den mørkerøde bug, der nederst er helt hvid, bruges til at holde sammen på de kæmpe stimer, de svømmer i over i floderne er det rart at have sine

egne refleksbrikker på sig, så naboen kan se, hvor man er. For fjenderne er det til stor forvirring at skulle prøve, at fange en fisk i en glinsende flok. Da det er svært, at fokusere på en fisk, når det hele bare blinker.

De er meget fordringsløse at have i sit akvarie. Så har man først haft dem i sit karantæneakvarium, således at de er blevet rensset for de små sygdomme, de kan have med sig, er det en meget flot fisk at have. En stime på 10-20-30 Røde Neon vil da bevæge sig som en fisk, og det er et syn, der kan få andre til at måbe.

PANSER MALLER.

Nu har vi så arbejdet os ned imod bunden, så lad nu også bunden være nået med hensyn til fiskene. Herved er der plads til en af mine yndlingsfisk, en dejlig flok grisebasser, der stille og fredeligt tøffer rundt. Uden at gøre nogen fortræd afsøger de bunden for noget spiseligt.

Det er altså Pansermallerne, vi er nået til.

Nu om dage kan de købes i størrelser fra 2,5- 8 cm. De mest almindelig kendte, så som Kobber- og Plettet Pansermalle, er nok at foretrække for begyndere.

Det er igen en stime- eller flokfisk og de æder **IKKE** andre fisks afføring, som nogle påstår.

Det er en selvstændig fisk, der **skal** have selvstændigt foder. F.eks. vil fodertabletter være et godt foder til disse fisk.

Prøv, hvis I gider sidde og holde øje med dem, så vil I opdage, at de blinker til jer.

Se om I kan få nogle af de andre fisk, jeg før har omtalt til det. Nej, den går ikke.

Det er derfor jeg kalder disse fisk, **rigtige fisk.**

GUBBYER.

Det bringer mig så over til den sidste fisk, jeg vil omtale i denne serie.

Fiskene, der vil svømme overalt i akvariet.

Den meget, meget skønne fisk Guppyen, der igennem mange år har fascineret sin ejer ved at berige ham eller hende med kuld efter kuld af dejlige unger.

Hannen, der fortryller sin ejer med sine flotte farver i snart set alle nuancer.

Den prøver at overbevise en hun om, at netop han med sine flotte farver, er den rette ægtemand for hende og at hun bør være stolt over, at han vil lade hende føde sine børn. Hvorefter han efter endt stævnemøde, straks opsøger en ny hun, han så kan bedåre.

At se en Guppy hun føde et æg, der efter 1-3 cm's fald igennem vandet, eksploderer og så se en flot velskabt unge svømme rundt, det er noget af det mest fascinerende, man kan forestille sig.

Mangen en nattesøvn er blevet brugt på, at fiske de små Guppyunger op i et andet akvarie.

Jo, det er nattesøvnen værd, at redde disse små fra den glubske verden, de fødes ind i.

Hvor alt hvad der bevæger sig er mad i de andre beboers øjne.

Der findes mange måder, at dekorerer et akvarium på. Brug Jeres fantasi.

HUSK ! - Når du nu skal til at købe fisk, er der lige et par ting, du bør huske.

Når du nu er kommet hjem med dine fisk, så sluk lyset over det akvarie, hvor du vil anbringe fiskene. Dette for at forebygge at de ikke får et kraftigt lyschok.

Åbn for akvarieposen, fold siderne ned så det virker som et flydebælte og posen anbringes i akvariet. Lad nu posen flyde der i ca. 20 min.

Derefter fyldes en kop vand fra det akvarie, hvor fiskene skal ned i, i posen hvert 5. min. den næste halve times tid.

Således, at de nye fisks gæller, vænner sig til det nye vand.

Det var så lidt om, "*den bevægelige dekoration*", fiskene !

Hvad skal disse så have at spise ?

Her er der mange muligheder. Kort kan siges, at her er der faktisk noget om, at det dyreste i længden er det billigste at fodre med. Mange fodrer ensidigt med meget billig tørfoder, der måske er blevet omvejet flere gange.

Med det resultat, at mange af de livsvigtige gode vitaminer er fordampet. De såkaldte Tetra Tips og Fodertabletter, bevarer vitaminerne meget bedre og fiskene spiser fodret langsommere.

Således bliver foderværdien mange gange større, da fiskene fordøjer fodret bedre.

Mange fisk er meget glade for grøntfoder:

Så som - afskallede grønne ærter eller de grønne blade på kinakål.

Levende foder som cyclops, dafnier og myggelarver, vil altid være populært i et prydakvarium.

Ligeledes meget af det frosne foder er udmærket.

Så der er ingen undskyldning for at fodre ensidigt.

En flok Rød Neonfisk vil altid være et fascinerende syn i et hvert akvarium.

HUSK !

- Sunde fisk bliver sjældent syge.

Skulle det hænde at du får sygdom i dit akvarium . . . !

Nå, nej nu vrøvler jeg vist, det gør du jo selvfølgelig ikke.

Men skulle din nabo af en eller anden grund få sygdom i sit akvarie,
så lån naboen dit karantæne akvarium.

Fortæl vedkommende, at det er meget lettere at behandle de syge fisk deri,
da der ellers er stor fare for, at ødelægge hele den biologiske balance,
hvis der bruges medicin i prydakvariet.

Medicinen kender jo ikke forskel på gode bakterier i bundlaget
og dårlige bakterier på fiskene.

Medicinen helbreder måske fiskene,
men standser måske til gengæld væksten af planterne,
grundet det nu døde bundlag, der nu ikke længere omdanner affaldsstofferne
til de mineralsalte planterne optager, dette kan så igen give øget algevækst.

*Så smukt kan et akvarium også blive, men dette er meget svært at holde,
her skal der bruges store mængder af Co2.*

Nu har jeg så prøvet at tage dig med rundt i,

- Akvariets fortryllende Undervandstrolandomverden -,

hvor jeg været lidt inde på selve akvarieopbygningen,
planter, fiskesamling, foder og sygdomme.

Som afslutning vil jeg blot sige, hold dit akvarie rent,
brug en slamklokke til bundlaget,
(ikke en såkaldt akvariestøvsuger)
for fiskene gør i vandet, de kan jo ikke andet.

Forstil dig, at 2 mennesker skal udføre et eksperiment.

De skal opholde sig i et lille toilet en uge,
vinduet bliver sømmed til og døren bliver låst.

De får mad 3 gange daglig, de får brunkål.

- Og jeg har lukket for vandet til cisternen !

Hvordan tror du, der lugter efter den uge eksperimentet varer ?
Jamen, er det ikke sådan, at mange af vores fisk de holdes, derfor:

Vandskifte, vandskifte og vandskifte.

For det er dig, der er nødt til at trække i snoren, for dine fisk.

HUSK !

- Glæden ved at holde et stykke natur i form af et akvarium er ikke ny.

Det at holde akvarie, tilfredsstillende i særlig grad vores ønske om,
at flygte tilbage til naturen.

For i modsætning til de fleste andre dyrearter,
der holdes i fangeskab,

holdes akvariefisk under forhold,
der i vid udstrækning nærmer sig de naturlige.

Jeg mener personligt, at der skal en meget livlig fantasi til,
at sidde foran et papegøje bur og drømme sig over til amazonejunglen.

- Langt lettere er det, når man ser ind i det dunkle og tæt beplantede akvarium,
med fisk og planter fra netop det område, ikk' ?

Så med ønsket om mange glade og fornøjelige timer foran dit,

"DET LEVENDE MALERI",

håber jeg, at du må få lige så mange gode fornøjelige timer ud af din hobby,
som den har givet mig.

Det er slet ikke så svært, at skabe et smukt akvarium som det måske ser ud til.

Mange hilsner fra :

Jan Lyngdorf